

Sygn. akt IV RC 734/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2016 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Mejka

Protokolant: Anna Szyk-Palczykowska

po rozpoznaniu w dniu 9 czerwca 2016 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy

z powództwa Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w G. i A. J.

przeciwko E. M. (1)

o alimenty

I zasądza od pozwanej E. M. (1) na rzecz małoletniego powoda A. J. tytułem alimentów kwotę po 50 zł (pięćdziesiąt złotych) miesięcznie, płatną do rąk przedstawicielki ustawowej C. M. z góry do 10-go dnia każdego miesiąca, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat – poczynając od dnia 1 czerwca 2016 roku;

II oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III odstępuje od obciążania stron kosztami procesu.

Sygn. akt **IV RC 734/14**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 sierpnia 2014 roku Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w G., działając na podstawie art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 575), wniósł o zasądzenie na rzecz małoletniego A. J. od pozwanej E. M. (1) alimentów w wysokości po 300 zł miesięcznie płatnych od dnia 1 października 2014 roku do rąk H. J. wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności każdej raty.

W uzasadnieniu podano, że małoletni A. J. urodził się w dniu (...). Jego rodzicami są J. J. i E. M. (1). W dniu 2 czerwca 2010 roku Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku umieścił małoletniego A. J. w rodzinie zastępczej w osobie H. J.. Według rodziny zastępczej miesięczny koszt utrzymania dziecka wynosi 1.494 zł. Ojciec dziecka dobrowolnie płaci alimenty w kwocie 200 zł miesięcznie. Matka dziecka, pomimo ciężącego na obojgu rodzinach obowiązku dostarczania dziecku środków utrzymania i wychowania, nie wywiązuje się ze swojego obowiązku i nie łoży na utrzymanie dziecka.

Vide: pozw – k. 2-3

Małoletni A. J. reprezentowany przez przedstawiciela ustawowego C. M. poparł powództwo i przystąpił do sprawy w charakterze powoda.

Vide: zarządzenie – k. 24; protokół rozprawy z dnia 5 maja 2016 roku – k. 68, 70

Na rozprawie w dniu 5 maja 2016 roku powód ograniczył powództwo w ten sposób, że wniósł o zasądzenie na rzecz małoletniego tytułem alimentów kwoty po 50 zł miesięcznie płatnych od dnia 1 czerwca 2016 roku, w pozostałym zakresie pozew cofnięto.

Vide: protokół rozprawy z dnia 5 maja 2016 roku – k. 68, 70

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletni A. J. urodził się w dniu (...). Małoletni pochodzi ze związku nieformalnego pozwanej E. M. (1) oraz J. J..

okoliczność bezsporna, ponadto **dowód:** odpis zupełny aktu urodzenia – k. 5

Postanowieniem z dnia 2 czerwca 2010 roku Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku w sprawie o sygn. akt IV Nsm 245/09:

1. ograniczył władzę rodzicielską E. M. (1) i J. J. nad małoletnim A. J. w ten sposób, że ustanowiono dla małoletniego rodzinę zastępczą w osobie H. J. zamieszkałej w G. przy ul. (...), ustalając miejsce pobytu małoletniego przy rodzinie zastępczej;
2. zobowiązał rodzinę zastępczą do składania sprawozdań z pełnionej funkcji co 6 miesięcy, poczynając od dnia 1 stycznia 2011 roku;
3. nie obciążył uczestników postępowania kosztami postępowania w niniejszej sprawie.

okoliczność bezsporna

W związku ze śmiercią H. J. pełniącą funkcję rodziny zastępczej dla małoletniego wszczęto z urzędu postępowanie o zmianę postanowienia w przedmiocie władzy rodzicielskiej. Postanowieniem z dnia 9 listopada 2015 roku w sprawie o sygnaturze IV Nsm 1342/15 Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku:

1. udzielił zabezpieczenia przez umieszczenie małoletniego A. J. w spokrewnionej rodzinie zastępczej – u babci C. M., zamieszkałej w G. przy ul. (...) – na czas trwania postępowania;
2. nad wykonywaniem funkcji rodziny zastępczej ustanowił nadzór kuratora sądowego, którego zobowiązano do składania comiesięcznych sprawozdań z nadzoru, przy czym termin pierwszego sprawozdania wyznaczono na dzień 10 stycznia 2016 roku.

okoliczność bezsporna

Małoletni A. J. aktualnie zamieszkuje wraz z babcią C. M., która sprawuje nad nim bieżącą pieczę.

Miesięczne koszty utrzymania małoletniego zostały w 2014 roku oszacowane na kwotę 1.494 zł.

Decyzją z dnia 27 kwietnia 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w G. przyznał rodzinie zastępczej spokrewnionej świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania małoletniego w kwocie 560 zł.

okoliczności bezsporne, ponadto **dowód:** decyzja – k. 7; zestawienie miesięcznych kosztów utrzymania – k. 8; zaświadczenie lekarskie – k. 9

Pozwana E. M. (1) utrzymuje się ze świadczenia rentowego, które wynosi miesięcznie około 750 zł w związku z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym.

Pozwana uczestniczy w utrzymaniu małoletniego A. J. kupując mu różne potrzebne rzeczy. Pozwana kupuje synowi książki, prezenty na święta, odzież, przybory szkolne. Pozwana chce pomagać synowi, jest gotowa rezygnować z zakupów dla siebie, by zapewnić małoletniemu to, co jest mu potrzebne.

Pozwana ma długi, zamieszkuje samotnie.

Pozwana pozostaje w konflikcie z matką. Wcześniej pozostawała w konflikcie z H. J.. Pozwana dąży do odzyskania pełni władzy rodzicielskiej nad synem.

Ojciec małoletniego, J. J., uczestniczy w kosztach utrzymania syna przekazując na jego utrzymanie kwotę 200 zł miesięcznie.

okoliczności bezsporne

Na dzień 12 maja 2016 roku Powiatowy Urząd Pracy w G. dysponował ofertami pracy dla osób ze stwierdzoną niepełnosprawnością z wykształceniem wyższym na stanowiska: specjalista ds. kadr i płac, pracownik administracyjny – z wynagrodzeniem od 2.200 zł brutto do 3.500 zł brutto oraz dla osób ze stwierdzoną niepełnosprawnością bez kwalifikacji zawodowych z wynagrodzeniem od 1.850 zł brutto do 2.000 zł brutto miesięcznie.

Natomiast Powiatowy Urząd Pracy w G. na dzień 18 maja 2016 roku dysponował 45 ofertami pracy dla osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności na stanowiska: specjalista ds. administracyjnych, specjalista ds. kadr i płac, kasjer-sprzedawca, kucharz, pracownik ochrony, opiekunka do dziecka, portier, magazynier, robotnik gospodarczy, sprzątaczką – z wynagrodzeniem od 925 zł brutto do 3.000 zł brutto (tj. od 711,34 zł do 2.156,72 zł netto).

dowód: pismo z PUP w G. – k. 74; pismo z PUP w G. – k. 79

Sąd zważył, co następuje:

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego, nadto posiłkując się regułami postępowania dowodowego ustalonymi przepisami Kodeksu postępowania cywilnego. Sąd zważył w szczególności na zasadę z art. 230 k.p.c. Zgodnie z przywołanym przepisem gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. Przyznanie faktów przez stronę rodzi zaś ten skutek, że fakt ten staje się faktem bezspornym. Jako taki może więc zostać przyjęty za podstawę dla orzekania o żądaniu procesowym. Pozwana w żadnej części faktów mających swoje źródło w dokumentach złożonych przez stronę powodową nie zakwestionowała. Wobec tego Sąd fakty te przyjął za podstawę rozstrzygnięcia.

Żądanie powoda w ostatecznie wskazanej wysokości zasługuje na uwzględnienie w całości.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że powództwo w niniejszej sprawie zostało wytoczone przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w G.. Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 575) kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok (ust. 2). W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, w

postępowaniu przed sądem do kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie stosuje się odpowiednio przepisy o udziale prokuratora w postępowaniu cywilnym. (ust. 3)

Zgodnie z art. 56. § 1 k.p.c. osobę, na rzecz której prokurator wytoczył powództwo, sąd zawiadamia o tym, doręczając jej odpis pozwu. Osoba ta może wstąpić do sprawy w każdym jej stanie w charakterze powoda; w tym wypadku do udziału prokuratora w sprawie stosuje się odpowiednio przepisy o współuczestnictwie jednolitym.

Zgodnie z art. 112¹ § 1 pkt 1 k.r.o. obowiązek i prawo wykonywania bieżącej pieczy nad dzieckiem: umieszczonym w pieczy zastępczej, jego wychowania i reprezentowania w tych sprawach, a w szczególności w dochodzeniu świadczeń przeznaczonych na zaspokojenie jego potrzeb, należą do rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka albo kierującego placówką opiekuńczo-wychowawczą, regionalną placówką opiekuńczo-terapeutyczną lub interwencyjnym ośrodkiem preadopcyjnym. Pozostałe obowiązki i prawa wynikające z władzy rodzicielskiej należą do rodziców dziecka.

Obecnie rodzicem zastępczym małoletniego A. J., ustanowionym dotychczas postanowieniem o zabezpieczeniu, jest C. M.. W świetle powyższych przepisów C. M. jest więc uprawniona do reprezentacji małoletniego w niniejszej sprawie.

Małoletni A. J., reprezentowany przez C. M., na którego rzecz wniesiono pozew, poparł żądanie pozwu i przystąpił do sprawy w charakterze powoda.

Zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Zgodnie z art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Usprawiedliwione potrzeby dziecka powinny być oceniane nie tylko na podstawie wieku, lecz również miejsca pobytu dziecka, jego środowiska, możliwości zarobkowych zobowiązanych do jego utrzymania i całego szeregu okoliczności każdego konkretnego wypadku. W szczególności pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można odrywać od pojęcia zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Pojęcia te w praktyce pozostają we wzajemnej zależności. Współzależność między usprawiedliwionymi potrzebami uprawnionego a możliwościami zarobkowymi i majątkowymi zobowiązanego wyraża się w tym, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionego powinny być zaspokajane w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 1969 roku w sprawie o sygn. akt III CRN 350/69, OSNPG 1970/2/15)

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego zakres potrzeb dziecka, które powinny być zaspokajane przez rodziców, wyznacza treść art. 96 k.r.o. Stosownie do dyrektywy zawartej w tym przepisie, rodzice w zależności od swych możliwości są obowiązani zapewnić dziecku środki zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych, jak i duchowych, a także środki wychowania według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku. Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego powinny być uznane za potrzeby usprawiedliwione, należy z jednej strony brać pod uwagę możliwości zobowiązanego, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb. Zawsze jednak każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie zawodowe i podstawowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście poza wymienione potrzeby zależy już od osobistych cech dziecka oraz od zamożności i przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji. Najszerszy zakres usprawiedliwionych potrzeb przysługuje dziecku, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie. Przyjmuje się, że ten zakres powinien być ustalony w taki sposób, aby w razie zaspokojenia stopa życiowa dziecka była taka sama jak stopa życiowa rodziców. Sąd Najwyższy podkreślił, że zgodnie z utrwaloną w orzecznictwie zasadą dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami, i to zarówno wtedy, gdy żyją z nimi wspólnie, jak i wtedy, gdy żyją oddzielnie. Oznacza to, że rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne odpowiadające tym, w jakich sami żyją.

Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy nie tylko od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, a także od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Możliwości zarobkowe zobowiązanego nie zawsze jednak mogą być utożsamiane z faktycznie osiąganymi zarobkami. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przez ustawowe określenie „możliwości zarobkowe i majątkowe” należy rozumieć nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swego majątku, lecz te zarobki i dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych.

W niniejszej sprawie jest bezsporne, że pozwaną obciąża obowiązek alimentacyjny wobec syna. Powód jest bowiem osobą małoletnią, a brak jest danych stwierdzających, aby miał własny majątek.

Celem obowiązku alimentacyjnego jest zapewnienie osobom, które własnymi siłami i środkami nie mogą zaspokoić swoich potrzeb bytowych, niezbędnej pomocy ze strony bliskich krewnych.

Bezspornym jest, że do usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda należy wliczyć koszty żywienia, środków higieny i czystości, odzieży oraz edukacji, a także jego udział w opłatach mieszkaniowych w zajmowanym przez powoda mieszkaniu. Biorąc pod uwagę wiek małoletniego, opierając się na zasadach doświadczenia życiowego, nie ulega wątpliwości Sądu, że koszty utrzymania małoletniego znacznie przekraczają orzeczoną kwotę 50 zł. Babcia małoletniego, H. J., która pełniła uprzednio funkcję rodziny zastępczej dla małoletniego oceniła jego koszty utrzymania na kwotę 1.494 zł.

Pozwana E. M. (2) wskazała jednocześnie, że uczestniczy w kosztach utrzymania syna, przekazując mu książki, odzież czy przybory szkolne. Pozwana wskazała, że miesięczna kwota przeznaczana na potrzeby małoletniego przekracza miesięcznie kwotę 50 zł.

W dalszej kolejności należało uwzględnić, że o zakresie obowiązku alimentacyjnego decydują – jak już wskazano – nie tylko potrzeby uprawnionego, ale również możliwości majątkowe i zarobkowe zobowiązanych – w tym przypadku obojga rodziców powoda. Ojciec małoletniego przekazuje miesięcznie na utrzymanie syna bezsporną kwotę 200 zł miesięcznie.

Bezspornym jest, że małoletni powód nie zamieszkuje z żadnym z rodziców, a pieczę nad nim sprawuje babcia C. M. pełniąca funkcję rodziny zastępczej dla małoletniego – powierzonej jej dotychczas na podstawie postanowienia o zabezpieczeniu.

Odnosnie możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanej należy wskazać, że pozwana zamieszkuje samotnie, a jej dochód stanowi renta w kwocie ok. 750 zł przyznana z tytułu orzeczonej niepełnosprawności. Odnosząc się do ofert pracy przedstawionych przez Powiatowe Urzędy Pracy w G. i G. wskazać należy, że dla osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności najniższe oferowane wynagrodzenie netto wynosi ok. 711 zł, a najwyższe przekracza 2.100 zł.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego stoi na stanowisku, że rodzic powinien dzielić się z dzieckiem nawet skromnym dochodem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2000 roku w sprawie o sygn. akt I CKN 1077/99 LEX nr 51637) i winien dokładać wszelkich starań, by wspomóc swoje dzieci w ich utrzymaniu.

Jak wskazano wyżej, pozwana stara się – w miarę swoich możliwości – uczestniczyć w zaspokajaniu uzasadnionych potrzeb utrzymania syna. Dokonuje samodzielnie zakupów dla małoletniego odzieży, czy drobnych prezentów. Wartość dokonywanych przez pozwaną zakupów nie jest w każdym miesiącu stała. Aczkolwiek biorąc pod uwagę wskazania pozwanej na rozprawie w dniu 9 czerwca 2016 roku co do wartości co po niektórych zakupów oraz częstotliwości ich dokonywania, można przyjąć, że wydatki te przewyższają kwotę 50 zł – dochodzoną w niniejszym postępowaniu. To z kolei pozwala na wniosek, że po stronie pozwanej istnieją możliwości zarobkowe i majątkowe realizacji przez pozwaną obowiązku alimentacyjnego wobec małoletniego powoda poprzez zapłatę na jego rzecz co miesiąc kwoty 50 zł tytułem alimentów.

Mając całokształt powyżej przedstawionych okoliczności na uwadze, Sąd, działając na podstawie art. 133 § 1 k.r.o. w zw. z art. 135 §§ 1 i 2 k.r.o., orzekł jak w pkt I wyroku. W pkt II sentencji Sąd oddalił powództwo – ze względów procesowych, przy uwzględnieniu oświadczenia powoda o częściowym cofnięciu pozwu i nieodebraniu od pozwanej jednoznacznego oświadczenia o wyrażeniu zgody na to cofnięcie (por. art. 203 §§ 1 i 3 k.p.c.).

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu art. 108 § 1 k.p.c. w zw. art. 102 k.p.c. – i mając na uwadze sytuacją majątkową i osobistą stron – w szczególności strony pozwanej – odstąpił od obciążania ich kosztami postępowania w sprawie.